

Halachik Mythbusters: Maintaining the Mezuzah Security System

- I. Checking the Mezuzos
 - A. How often – Shulchan Aruch YD 291:1
 - B. Why? Rashi Yoma 11a
 - C. Who? Chassam Sofer (Pischei Teshuva 291:3)
 - D. Exceptions – Aruch Hashulchan 291:1, Rav Shlomo Zalman
- II. Leaving the mezuzos – 291:2
 - A. Why? Tosfos, Bava Metzia 101b
 - B. Exceptions
 1. Payment – Ramah
 2. Rentals – Igros Moshe yd 4:44
- III. 30 day wait 286:22
 - A. Today's exceptions – Avi Ezri Hilchos Mezuzah
- IV. Protection –Tur 285

1) שולחן ערוך יורה דעה סימן רצא סעיף א

(א) מזוזת יחיד (ב) נבדקת פעמים בשבע שנים. א (ג) ושל רבים, פעמים ביובל.

2) רש"י מסכת יומא דף יא עמוד א

נבדקת - שמא נרקבה או נגנבה.

3) פתחי תשובה יורה דעה סימן רצא ס"ק ג

(ג) ושל רבים - [עיין בתשובת חתם סופר סימן רפ"ג בענין בית של ג' שותפים שיש בו יותר מארבעים מזוזות הקבועים בפצימי עץ. וכל דפשוט דבעי בדיקה כשל יחיד ורש"י פי' בהדיא דרבים היינו שערי עיר ומדינה. וכתב עוד דענין הבדיקה לא בעי מומחה הבקי בחו"י אלא כל אדם יכול לבדוק אבל עכ"פ צריך לפתח לעיין בכל אות אם לא נרקב כיון שעשוי להתרקב ולבלות באורך הימים ע"ש]:

4) ערוך השולחן יורה דעה סימן רצא סעיף א

פירש"י [ד"ה נבדקת] שמא נרקבה או נגנבה ע"ש ולפ"ז מקום המיועד לרקבון כגון שיש שם לחלוחית כמו שהרבה מצוי במדינתנו יש לבדוק תדיר לכל הפחות פעם בשנה וכן אני נוהג ואפילו מצא ג' שלא נתקלקלו חייב לבדוק כולם דבזה לא שייך חזקה כיון שאינו דומה מקום למקום כמ"ש [ברכ"י] ואף כשמתעצל מלבדוק וירצה להניח עוד מזוזה אסור משום בל תוסיף [פ"ת בשם חמ"ד]:

Halichos Shlomo of Rav Shlomo Zalman Aurbach Tefilla 4:52 (5)

הליכות תפלין שלמה נט

בדיקת התפלין

לו. אין נוהגים לבדוק את התפלין שנעשו בזמננו בהידור, ללא סיבה מיוחדת ¹¹³ נב.

דבר הלכה

<p>נב. ואף שכתבו הפוסקים (סי' ל"ט ס"י ונמ"ז סקכ"ו) שנכון לבדוק התפלין אף אם הוחזקו בכשרות, מפני שגזרו שמתקלקלים מחמת הזיעה, מכל מקום בתפלין שנזמנו העשויים בהידור אין לחוש לזה, ואדרבה ע"פ הרוב מנויים</p>	<p>תקלות רק לאחר שנפתחו ותיקנוס מחדש. וכן לענין מזוזה, במקומות שקובעים המזוזה בחוץ הכותל ככלי זכוכית ואינה נוגעת בכותל ¹¹⁴, אין מקפידים לבדוק פעמיים בן שנים ¹¹⁵.</p>
--	---

ארחות הלכה

¹¹³ דשיחות. ¹¹⁴ ומשיכ במעשה רב (הובא גם בפת"ש יו"ד סי' רפ"ט) שלא תהא חצירה בין המזוזה לכותל. לא ראינו נוהגין כן. דשיחות ¹¹⁵. ושיחות ופעם נשאל באחד שנבדקו תפלין לאחר שנים רבות ונמצאו פסולות מעיקרא. מה יעשה להתיקן נפש. והורה לו להוסיף מבאן ואילך בשעות הנחת התפלין. דהיינו שישהה בהם זמן נוסף אחר התפלה וגם יניחם בשעות לימודו (ואם אינו נוהג לו לנהוג כן בפני רבים, יניח עיכ"פ תפלין של יד). וראה לעיל ציון 21.

6) שולחן ערוך יורה דעה סימן רצא סעיף ב

ב השוכר בית מחבירו, השוכר (ד) חייב לקבוע בה מזוזה ולתקן מקום קביעותה. (ואפילו שכר הבית (ה) בחזקת שיש לה מזוזה, (ו) לא הוי מקח טעות) (ב"י בשם הרב רבינו המנוח). (ז) וכשיצא, (ח) לא יטלנה בידו. (ואם הקפיד על מעותיה, השני צריך לשלם לו) (ב"י בשם הרב מנוח). ג ואם (ט) שכר הבית מעובד כוכבים, אן או ששכרו לעובד כוכבים, נוטלה ויוצא. הגה: (י) ועובד כוכבים שבקש שיתנו לו מזוזה, ורוצה לקבועה בפתחו, אסור ליתנו לו (כך השיב מהרי"ל). ב] ונראה לי דמ"מ במקום דאיכא למיחש משום איבה, ושירע משום זה לישראל, שרי (כנ"ל).

7) תוספות מסכת בבא מציעא דף קא עמוד ב

לא יטלנה ויצא - אף על גב דאמר שמואל דמטילין מבגד לבגד גבי מזוזה אסור לפי שהמזיקין באין בבית שאין בו מזוזה וכשנוטלה כאילו מזיק אותן שידורו בבית.

8) שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"ד סימן מד

אבל יכול כתר"ה לסמוך על הגאון הרי"א הענקין זצ"ל, ששמע ממנו דאמר שהדרך במדינה זו שאין שום אדם נכנס לבית אא"כ צבע אותה תחילה בעה"ב, וכשצובעין הא מוכרחין להסיר את המזוזה שלא תתקלקל, ורשאי ממילא ליטלם. וממילא אף שעדיין לא השכיר, יש להתיר לכתר"ה שיטלם גם תיכף אף שעדיין יעברו איזה ימים עד שיצבע.

9) שולחן ערוך יורה דעה סימן רפו סעיף כב

(טז) השוכר בית בחוצה לארץ והדר בפונדק בארץ ישראל, כח (זז) פטור ממזוזה (יח) שלשים יום. והשוכר בית בארץ ישראל, חייב במזוזה מיד, משום ישוב ארץ ישראל. (יט) והוא הדין לשואל בית דינו (שוכר) (ב"י בשם הר"ר מנוח וכ"מ בש"ס).

Rav Elazar Shach – Avi Ezri Hilchos Mezuzah

שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"א סימן קעט

וכן נוהגין העולם בדירה ששוכרין לקביעות שאין מחיין. ורק בדירות ששוכרין בקאנטרעס לימות הקיץ יש אולי לחכות משום דהתם הוא בעצם עראי אף אם חושב להשהות יותר מל" יום דעצם הדירה שם הוא עראי וכ"ז שיזדמן לו שיותר טוב לפניו לילך בחזרה לביתו הקבועה בעיר ילך משם. ובדירות אלו יודה גם הדה"ח שפטור קודם ל" אבל בדירה הידוע שהוא לקביעות יש להחמיר.

ובעצם רשאי גם לברך אך אם ירצה לחכות עם הברכה עד לאחר שלשים אולי יותר עדיף. ואף שפטור לברך בהסיר המזוזה אדעתא דלחזור ולקבועה שמצד זה סובר הנחלת צבי שצריך לחכות. לע"ד אין שייך זה בלא בירך בשעת קביעותה שעדיין לא נפטר מהברכה דמ"ש מתפילין שהניחם קודם עלות השחר שכשיגיע הזמן ממשמש בהן ומברך כמפורש במנחות דף ל"ו

10) טור יורה דעה סימן רפה

מצות עשה לכתוב פרשת שמע והיה אם שמוע ולקובען על מזוזת הפתח דכתיב וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך וצריך ליזהר מאד בה כמו שאחז"ל כל מי שיש לו תפילין בראשו ובזרועו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו מוחזק הוא שלא יחטא מפני שיש במזוזה יחודו של הקב"ה ותמיד בבואו ובצאתו יזכור יחודו של הקב"ה ויתן יראתו על פניו לבלתי יחטא וכל הזהיר בה יאריכו ימיו וימי בניו דכתיב למען ירבו ימיכם וימי בניכם ואם אינו זהיר בה יתקצרו דמכלל הן אתה שומע לאו וכן דרשו חכמים בעון מזוזה בניו ובנותיו מתים קטנים דכתיב דם נפשות אביונכם נקיים וסמיק ליה לא במחירת מצאתים וגדולה מזה שהבית נשמר על ידה כמו שדרשו בפסוק ה' שומרך וגומר מלך ב"י מבפנים ועבדיו שומרין אותו מבחוץ ואתם ישנין על מטתכם והקב"ה שומר אתכם מבחוץ וע"כ נתינתה בטפח החיצון שיהא כל הבית לפניו הימנה ובשמירתה ומ"מ לא יהא כוונת המקיימה אלא לקיים מצות הבורא יתעלה שצונו עליה:

שלא להניח להכניס בחוכה ע"ז עיין בסיומן ק"ח בסג"ו
סי"ק י"ח ושם בש"ך סי"ק י"ז, וכתב שם הגר"א שמיש שיד
האוינות תקופה לאו דוקא דבלא"ה עבדין כדוה"ס כמיש
בשוכר דרמי בר רחל ב"מ ע"ג כדוה"ס עבדין וכו' וכ"ש
בישראל מעבדים עכ"ל. וכיון שמהני מעטס זה להתיר ליסור
דלא הניח אל תוך ביתך ולהשכיר לטכונים בית דירה מדוע
לא יהיו לחייב השוכר בית מעבדים במזוזה שכדוה"ס עבדין
דשכירות קניא ומקרי ביתך וא"כ לפי הלכה שקוייל בהתוס'
והר"א"ש שהשוכר בית מדאורייתא פטור ממצוה, ורק מדרבנן
חייב וע"כ פטור תוך ל' יום שלא חייבוהו חכמים עיין
בהש"ב הגרעק"א הג"ל וא"כ בשוכר בית מעבדים שכדוה"ס
עבדין ומקרי ביתך מגיל שפטור תוך ל', וצויר"ד סימן רפ"ז
סעיף כ"ג כתב המחבר השוכר בית מעבדים חייב במזוזה
כהב שם הש"ך סי"ק כ"ט רק לאחר ל' יום, והמח"ל לא
יתחייב מיד ולע"ג. ובאמת מסתימת לשון המחבר הג"ל הרי
אפשר לומר שחייב מיד, אבל על הש"ך שם שפירש דבריו
דרק אחר ל' יום חייב קשה כג"ל גם המג"א בסיומן רמ"ז
סי"ק ח' הג"ל שכתב דהשוכר פרה מעבדים מחוייב על